Բ. ՏԱՐԻ — Հալէպի մէջ ‘‘Եփրատ,, կը ծախուի 5 սաւր. ղրշ.ի կամ 6 մէթալիքի — 203

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սուրիա տարեկան 55 ղրշ. ոսկեդրամ
» վեցամսեայ 30 »
Արտասահման տարեկան 3,50 տոլար
վեցամսեայ 2 »
Իրագ եւ Պարսկաստան 4½ »

Արտօնատէր՝ ԵՂԻԱԶԱՐ ՊԷՆԼԵԱՆ
Պատ.—Տնօրէն ՅՈՎՀ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Խմբագիր՝ Խ. Գ. ՔԱՐՏԱՇ

ԵՓՐԱՏ

ԱԶԳ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

Adresse: «YEPRAD»
Journl Arménien
B. P. 382, ALEP – Syrie

Վարչական եւ խմբագրական առաքումներն ու դիմումներն ընել Խմբագրութեան, Խէնտէք, № 64, Ֆուատ ալի խան, թիւ 2 սենեակը ամէն օր ժամը՝ 8–12 եւ 2–6։
Իսկ տեսակցութեանց համար միայն դշ. եւ շբ. կէսօրէն վերջ։

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ — 3 ՅՈՒԼԻՍ, 1929

ԱԿԱՄԱ ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ ԵՒ ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄ

Բ.

Եթէ չէզոքներս կազմակերպուած չենք զանազան գործեր ընելու, բայց չենք կրնար մեր բնազդով չհսկել ու չարգիլել որ քանդիչ ուժեր ու կուտակուող աղտեր չկրծեն մեր ներքին կեանքը։ Գուցէ առարկուի թէ այդ բացասական բան մ'է եւ ոչ դրական. ատ ալ հոգերնիս չէ. մենք մեր գերագոյն շահերուն պիտի նայինք, եւ ոչ թէ զանոնք ու մեր ներքին կեանքը յարմարցնենք ու զոհենք զանազան փիլիսոփական իզմերու բանաձեւներուն ու բառաձեւներուն, որոնք յաճախ այնքան առատօրէն ու փառամոլաբար կը ճամարտակուին, միամիտ ընկերներ ու չընկերներ քնացնելու համար։

Բնական եւ անհրաժեշտ է որ այս տեսակէտէն քննենք մեր զանազան կուսակցութեանց միտումները, գործերը և թեքթիքները, քանի որ ասոնք կ'անդրադառնան նախ և առաջ մեր ներքի՛ն կեանքին։ Եւ կը դատենք ու կը զատենք անոնցմէ լաւն ու վատը։ Խօսելով իմ մասիս, ես, նոյնիսկ, անոնցմէ մէկը կը նախընտրեմ, անոր համար որ աւելի գործնական ու որդեգրելի ծրագիր մը ունի, քանի որ կազմուած է մեր ազգին բաղդատաբար աւելի փորձառու մէկ շրջանին, եւ աւելի փորձառու անհատներէ, եկած՝ նախորդ կուսակցութիւններէ ինչպէս եւ չէզոքներէ։ Այսու հանդերձ այդ կուսակցութեան ալ անդամ չեմ, թէ ինչո՞ւ։ Բացատրելու համար անհրաժեշտ է որ պրպտեմ մեր վէրքը որ ներքին ըլլալուն՝ աւելի վտանգաւոր է, և առաջարկեմ անոր դարմանը, որ նոյնպէս ներքին պէտք է լինի։

Նախ պէտք է նկատի ունենալ թէ հաւաքականօրէն քաղաքականութեամբ սկսիլը և անոր զուգընթաց ընդհանուր ծանրագոյն ձախողանքները կուսակցութիւններով կ'սկսին մեր վերջին կէս դարու կեանքին մէջ. այդ պատճառաւ ալ կուսակցութիւն եւ ձախողանք իրարու զուգորդուած են մեր ժողովրդին մտքին մէջ, ինչ որ բնական է, միանգամայն ոչ-անբանաւոր։ Տեւականացնել սև անցեալի այդ վիթխարի մեռելին ծանրութիւնը և անոր եղերականութեան վերյիշումը մեր կենսաբաղձ արիւնքամ ժողովուրդին հոգւոյն վրայ՝ ես խիստ վնասակար կը գտնեմ այդ հոգեբանօրէն։ Այդ եղերական անցեալը սև ու կարմիր գրելուն մէջ քիչ չեղաւ մեր ‘‘յեղափոխութեան,, բաժինը.—չճանչնալ մեր ցեղագրական, աշխարհագրական, քաղաքական ու կրօնական շրջապատը, երկրին մէջ և անկէ դուրս. չճանչնալ Եւրոպայի, Ռուսիոյ, Ռուսահայուն, Թուրքին ու Քիւրտին մտայնութիւնն ու քաղաքականութիւնը. Տաճկա-Հայաստանի հայութեան պահպանման պատասխանատու գործը յանձնել հեռաւոր անպատասխանատու անձեռնհաս փառամոլներու ձեռքը. Նոր բան մը չշահելէ զատ՝ արկածախնդիր կոյր կրքով մը եղածն ալ չկրնալ պահել ու աննախընթաց քանդում մը յառաջացնել. քայքայել ընտանիքը, ինչ որ եթէ շատ զգալի չէ՝ պատճառը տարագրութեան յառաջացուցած համայնաւեր բարոյական հեղեղին տակ ծածկուած ըլլալն է. քայքայել դպրոցը, քայքայել հրապարակագրութեան բարոյականը ինչ որ սովորութիւն մը եղաւ մեր քաղաքական կազմակերպութեանց լրագրութեան մէջ. քայքայել ազգային բարքերը. անոնց մէջ մտցնելով էնթրիկ, անխոստովանելի ծածուկ նպատակներ եւ զուգընթաց ծածկամտութիւն, որպէս թէ թշնամիներու դէմ, ստեղծելով ատելութիւն որ խարիսխ ունենալով կուսակցական զանգուածներ՝ կը դառնայ աւելի ուժգին եւ աւելի տեւական, յառաջացնելով խտրականութիւն մը որ իրենցիններուն թերիները ծածկելով և ոչ-իրենցիններուն արժանիքները անտեսելով ու կոխոտելով կը դառնայ ներքին ազգասպան կացին մը, եւն, եւն. մէկ խօսքով մեր ամբողջ ներքին կեանքին աղարտումը կազմակերպութեանց և անոնցմէ ուղղակի-անուղղակի ուժ եւ երեսառած անհատներու ձեռքով.—այս է եղած անոր կուսակցութեանց պատմութիւնը։ Բնական է որ բոլորը մէկ ջրով լուալը անիրաւութիւն է. բայց թող ներուի նկատել ալ թէ ‘‘նման զէնքերով իրարու դէմ կռիւ մղել,, ու պարտադրել քաղաքականութիւնը ուղղակի կամ անուղղակի աղտոտած է նաև բաղդատաբար մաքուր կողմը, առաւել կամ նուազ չափով։

Այդ՝ անցեալի՛ պատմութիւնն է. հապա ներկա՞ն։ Իրողութիւնը և մեր ցաւը հազիւ կրնանք արտայայտել ըսելով թէ ներկան ալ, այսքան դասերէ վերջ, դեռ նոյնն է. ո՛չ, ներեցէ՛ք, շատ աւելի վատագոյն է, նկատելով որ այդքան դասերէ վերջ, մինչ պէտք էր որ մեր ազգը տարիներէն ու աղէտներէն իմաստութիւն սորվէր, ընդհակառակը մնացած է նոյն հոգեկան գաճաճութեան մէջ. և նկատելով որ՝ փոքր հասակն ու անխելահաս միտքը մանկիկին կը վայելէ, բայց ոչ երբեք երիտասարդին։ Չէ՞ք հաւտար. ծով արեան և ազգային համայնական քանդումի օրերուն իսկ, երբ ողջակիզուած տաճկահայութիւնը արիւնաքրցունք կուլար ու կը թքնէր, ինչո՞ւ սահմանի միւս կողմը ‘‘յեղափոխական,, ազգասէրներ իրենց վարմունքով ռուսահայ—թրքահայ, մեզանից—ոչ մեզանից, Դաշնակ—Հնչակի խտիրները կը խոբացնէին. ինչո՞ւ բարեսիրական ընկերութեանց, որոնց վարիչներն էին, միջոցները կը գործածէին մազապուրծ ազատուող հայուհիներուն մէջ սիրային շահատակութիւններ ընելու. օգտուելով թուրքին կացինէն որ ջարդած էր անոնց ամուսինները հայրերը և եղբայրները. ինչո՞ւ հայոց ազատագրման համար զոհողութեամբ հանգանակուած լումաները անխղճօրէն կը խորէին այդ ազգասէրները, ճակատէն մինչև թիկունքը. Երիվանէն մինչև Պոլիս ու հոս Սուրիա մեր քթին տակ, չարաշահելով հաւասարապէս եւ որբանոցը, եւ հիւանդանոցը, եւ ֆոնտերը. ինչո՞ւ իրարու ակռա կը կճրտեն և դեռ արիւն կը թափեն հոս ու հոն. ինչո՞ւ մենատիրութիւնը եւ նեպոտականութիւնը ընդհանուր երեւոյթներ են այսօր մեր մէջ. ինչո՞ւ դեռ կը տևէ գռեհիկ վարկաբեկիչ լրագրութիւնը կուսակցական յենարաններով։ Եւ եթէ այս ու ասոնց նման բազում ինչուներ ներկայիս չեն կորուսած իրենց գոյութեան իրաւունքըն ու չեշտը, այդ կը նշանակէ թէ վերջին անլուր աղէտները ազդարարութեան զանգակներու դերն իսկ չեն կատարած մեր ականջին, եւ ոչ ալ սթափիչ հարուածներու դերը;

(Շար.) **Խ. Գ. ՔԱՐՏԱՇ**

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Պէրպէրեան Վարժարանի հին շրջանաւարտներէն մէկը Եգիպտոսի մէջ ծխախոտի առեւտուրի ձեռնարկած էր։ Օր մը ըսաւ ինծի թէ ինք ո՛րքան մասնագէտ է, որ իրեն ցոյց տրուած ո՛րեւէ ծխախոտի ծագումն ու որակը կրնայ յայտնել անմիջապէս։

Անշուշտ խօսակիցս միակ հայը չէր այդ մասնագիտութեան մէջ։ Արեւելքի պարգեւներէն եղող ծխախոտի ծաւալման մէջ Հայոց դերը դարաւոր անգիր պատմութիւն մը ունի, թէեւ բուն մշակները յոյներ եղած ըլլան առաւելապէս, կամ թուրքեր։ Վերջին տարիներուս, Սեւ Ծովի վրական ափանց վրայ (Սոխում) Տրապիզոնցի հայ գաղթականք եռանդով լծուեցան ծխախոտի արդիւնաբերութեան։ Այսօր, Նոր Յունաստանի Գաւալա քաղաքին մէջ լաւ դիրքի տէր են այդ խոտի հայ վաճառականները՝ որոնք երբեմն Սամսոնի հրապարակին տիրապետած էին, Պաֆրայի թուրքերը. ճիշդ է, այսօր հասած են ա՛յն աստիճանին՝ որ ուղղակի առեւտուր կրնան ընել Ամերիկայի հետ։ Բայց ծխախոտի գործը Եգիպտոս թէ Զուիցերիա, Յունաստան թէ Պելճիքա, գլխաւորապէս Հայոց ձեռնաշնորհն է։ Երբ նկատուի թէ ծխելը երկու սեռերուն մէջ ո՛րքան ընդհանրացած է այսօր, կարելի է ըմբռնել այս ասպարէզին ընձեռած տնտեսական շահը։ Մեզի նման բազմակարօտ ժողովուրդի մը համար՝ որուն դարաւոր վանքերն անգամ իրենց իրական կամ անիրական աղքատութիւնը լալու վրայ են օր աւուր, ո՛րքան սրտապնդիչ է այսպիսի ապրանքի նուաճում մը համաշխարհային առեւտրութեան մէջ, երբ անդրադառնանք սա պարագային ալ թէ ծխախոտի իշխանները որբ և այրիին ցաւերուն ալ կարեկից ազնիւ անձնաւորութիւններ են ընդհանուր առմամբ. և Սաթունեան մը ի վիճակի է, օրինակի համար, քանի՛ մը հարիւր հազար տոլար ջուրի պէս նետելու հայկական թափուր ընդունարանին մէջ։

⁂

Վերջերս, սակայն, վրդովիչ լուր մը տարածուեցաւ մեր մամուլին մէջ. Թապաքօֆինա ծխախոտի ընկերութիւնը Վանտէրէլսթ դրամատիրական հզօր խմբակին աջակցութեամբ 250 միլիոն պելճ. ֆրանքով կազմուած՝ մէկ անգամէն գներ է Պելճիքա գտնուող Դաւիթ Մարեանի (Տուպոս). Տիգր. Զամքըրճեանի (Արաքս) և Էնֆիյէճեանի (Էնֆի) գործարանները 20-30 ական միլիոնի փոխարէն...)։ Անդրանիկ եւ Ալիք Մաթոսեաններու «Մարուֆ» գործարանն ալ գնել ուզեր է 24 միլիոն ֆրանքի, բայց չէ յաջողեր։

Եգիպտոսի մէջ ալ քանի մը տարի առաջ հսկայական դրամատէրներու ընկերութիւն մը գնեց իւրացուց բոքերու աշխարհին մէջ արժան ձգած մեծափարթամ Հայերու, ծխախոտի գործը։ Մեր գրագէտներէն մէկը այս առթիւ կը գրէր «Կոչնակ»ի մէջ. թէ հայերուն հիմնածը զաւակներու կողմէ փճացուելու վրայ է։ Ցայտնի է որ դրամատիրական աներեւոյթ խորհրդաւոր զօրութիւնք գործի վրայ են հոս ու հոն. Հայոց սեպհական ձեռնարկներու սիստեմաթիք կերպով տիրանալու համար։ Մեծամեծ դրամագլուխներ կուլ տալու վրայ են միանձնաբար՝ ծխախոտի ամէն անհատական գործ։

Բայց արդեօք ծխախոտի տիեզերական թըրսթ մը կազմուելու վրայ է։ Ըստ երեւոյթին՝ պէտք է հաստատական պատասխան տալ հարցումին։ Եւ սակայն հարկեցուցիչ պատճառ մը կա՞յ արդեօք, որ Հայերը գործ ու գործարան սիրայօժար փոխանցեն այդ համայնակուլ թըրսթին։ Մարդ իր առեւտուրէն ա՛յն ատեն կը հրաժարի, երբ շահ չտեսներ այլեւս այդ գործին մէջ։ Ներկայիս, սակայն, ծխախոտը առաւել քան երբեք հարստացուցիչ նիւթ մըն է։ Դեռ վերջերս ականատես եղանք, որ Սելանիկցի ազգասէր տէօնմէ մը, Մէհմէտ Քեազիմ, Վիեննայի հրապարակին վրայ միլիոններու տիրացաւ ծխախոտի շնորհիւ։ Արդէն վիճակագրութիւնք ալ ցոյց կուտան որ այսօր ծխելը 3 անգամ աւելի ընդհանրացած է քան պատերազմէն առաջ։ Ուրեմն հայ գործարանատէրը նիւթապէս դժգոհ մնալու պատճառ չունի բնաւ։ Ինչ է ուրեմն որ զինք ի նահանջ կը դրդէ։ Առաջարկուած գումարները շլացուցած ըլլալու են զինք։ Ասիկա բացայայտ է։

Զամքըրճեան ընկերութեան 24 միլ. ֆրանք հատուցուած է։ Միանգամ վճարուած այս դրամը 70,000 տոլարի հաւասար է։ Բայց կրնայ ան առաւելն 10 տարուան մէջ ծախսուիլ, չքանալ։ Դրամը անկայուն է։

Պէ՞տք է արդեօք ենթադրել որ մեր գործատէրք յոգնած, գործէ զզուած ըլլալով այլեւս, հանգստեան պէտք ունենալնուն համար է որ գործէ կը քաշուին։ Բայց մտածելու են որ գէթ ի սէր իրենց զաւակաց շարունակելու են այդ պատուաբեր գործը։ Ազգն ալ արդէն շատ պէտք ունի իրենց նման մեծերու, և յետոյ փրէսթիժի, պատուախնդրութեան տեսակէտէն ալ կայ։ Ինչո՞ւ Հայոց ձեռքէն խլուի բան մը՝ որ դարաւոր աւանդութեամբ Հայունն էր։

Պէտք չէ մոռնալ հայ աշխատաւորներն ալ։ Պայմանագրութեանց զօրութեամբ նոր տէրերը գուցէ հաւանին Հայ բանուորները պահել իրենց մօտ։ Եւ սակայն այսուհետեւ հայ չպիտի ընդունին, ինչ որ այլապէս ցաւալի պարագայ մըն է և տնտեսական տեսակէտէ սարսափելի հարուած մը։ Եւրոպայի մեր թափառական անգործները որո՞ւ պիտի դիմեն, գործ գտնելու, հաց վաստըկելու համար։

Շատ անգամ չեշտած եմ տնտեսական հարցերու նուիրուած յօդուածներու պէտքը մեր մամուլին մէջ։ Եւ իրօք, ո՛րքան փափաքելի պիտի ըլլար ծխախոտի մասնագէտ անձնաւորութեանց կարծիքն ալ իմանալ այս խնդիրներուն նկատմամբ։ Տնտեսական դիմայեղումներու դարձակէտի մը առջեւ կը գտնուինք կարծես։ Ինծի կը թուի թէ համաշխարհային տնտեսութեան մէջ մեր դարդ գրաւած կարեւոր դիրքերն ալ խլելու վրայ են մեզմէ։ Պահ մը խորհած ունի՞նք այս մասին, մենք որ դեռ 14 տարի առաջ Արեւելքի մէջ տնտեսական փառաւոր ազդակ մըն էինք և լծակ, մինչ այսօր նահանջելու վրայ ենք աստիճանաբար, այնպէս որ հայկական դրամագլուխը շատ երկրորդական գործօնի մը վերածուած է մեր օրերուն։

Լինց, Աւստրիա **Վ. ՍԱՑՐԱՍՈՒՐ**

ԻՐԱՆԵԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՄԸ

Զանազաններու կողմէ Պարսկաստանի մասին տեղեկութիւններ կ'ուզուին. խեղճ ազգին աստանդական բեկորները՝ դժգոհ իրենց գտնուած տեղերէն, նոր հորիզոններ կը փնտռեն. հեռաւորը միշտ աւելի շլացուցիչ կ'երեւի քան մօտիկը. ու այսպէս, շատեր կը խորհին թէ Պարսկաստան կոյր կամ յետամնաց երկիր մը ըլլալով, Նորեկներու կամ աչքաբացներու համար շատ խոստմնալից երկիր մը ըլլալու է։

Նախ ըսեմ թէ Պարսկաստան երբեմնի կոյր երկիրը չէ՛. վաղուց է որ հազարաւորներ աշխարհի ամէն կողմերէն հոս եկած են գործ փնտռելու։ Ճիշդ է նաեւ թէ անկէ շատ տարիներ առաջ Իրան եկողները օգտուած են առիթէն և յաջողած ալ ժամանակաւորապէս, մինչեւ աստիճան մը։

Պատերազմէն առաջ, սակայն, Թուրքիայէն և Ռուսաստանէն մեծ թիւով գաղթողներ եկած են. նոյնիսկ՝ ասոնց իրարու մրցակից հանդիսանալովը, գործ գտնելու խնդիրը դժուարացած է։

Ցաւօք, պարսիկները իրենք ալ տարէ տարի որոշ յառաջդիմութիւններ ըրած են ամէն ուղղութեամբ, եւ

(Շար. Բ. էջ Ա. սիւնակ)

քուրտէն եկեղեցիներուն՝ գիւղութեամբ հաց չեն տար։

Անկէ դեռ քանի մը տարի առաջ Պարսիկ չօֆէօր շատ քիչ կը տեսնուէր. այդ ճիւղը կա՛մ հայերու և կամ ռուսերուն մենաշնորհն էր. իսկ այսօր, պարսիկ չօֆէօրներ կը վխտան երկրին մէջ. Դեռ երկու երեք տարի առաջ, Սուլթանէն եկող մեր հայ աղաքը կարծես հրապարակը բռնած էին իբր չօֆէօր. մեքենաշարժները քիչ էին, փոխադրութեան գինը՝ բարձր, և լաւ գործ կար ամենուն համար։ Հիմա, թէ գործ քիչ կայ և թէ վարձքերը անհաւատալիօրէն աժան են։ Իրաքէ կամ Սուրիայէն օծօ մը ձգած անգլեւոյը կը վազէ Պարսկաստան, և համեմատաբար եղածները այդ չաղաւոր գործն ալ գաղթած է այժմ։

Եւ ցաւով պէտք է ըսել որ այդ տնտեսութեան օրերուն, լաւ վաստակող մեր աղաքը չկրցան խնայողութեամբ ապրիլ. կարծեցին թէ կեանքը այդպէս պիտի շարունակէ միշտ. մսխեցին անմտօրէն. Եթէ քիչ մը դժուարութեան, կրնային չառնել՝ այսօր կրկին գրամագլուխ ունենալ. Դրամատան մէջ Պալօտա օրերուն՝ պէտք չէ մոռնալ մասը օրերու կարելիութիւնը։ Այնով [illegible] հայ ապահովութեան, կարելի է նոյն խառնուած [illegible] է այն հա՛յը որ կը յաջողի։ Միւս կողմէն [illegible] համար ապահով կայ միայն գաղութները. Սակայն այդ աղքատ ալ կեանքը շատ դժուար է և թերեւս նոյն իսկ տանելի չէ՛, Հայութիւնը շատ աննշան բան մըն է Իրանի մէջ. Թեհրան, Նոր Ջուղա, Թաւրիզ, Սուլթանապատ և Համատան սակաւ քաղաքներ են ուր քիչ շատ աչքի զարնող Հայութիւն մը կայ, եկեղեցիով ու դպրոցով. Ուրիշ տեղեր եթէ հայեր գտնուին իսկ, հայ կեանք չկայ, նոյն իսկ վերոյիշեալ կեդրոններէն շատերուն մէջ միայն այդ գիծը կը նշմարուի. Մեզմէ միայն ապրուստ հոգալ տարուած են։

Պարսիկը կարծես Թուրքերէն կ՚օրինակէ և իմանալով ըլլալ կ՚աշխատի [illegible] վերջերս պաշտօն [illegible] օտարներէն հեռացուցին Հայերը, գաղափան պաշտօնեաներով. Դեռ երեսուն տարի պետական պաշտօն վարող և կարող հայեր գործէ հանուեցան. որով այդ դուռն ալ փակուած է մեր ազգայիններուն առջեւ։

Հայ արհեստաւոր գրեթէ չկայ հոս. գինեգործները հայ եղած են մինչեւ հիմա. կարծես սակայն այդ մենաշնորհն ալ կամաց կամաց կ՚անցնի Իսրայէլացիներուն համայնավարներուն ձեռքը։

Եզրակացութիւն. Պարսկաստան՝ գաղթելու նպաստաւոր երկիր մը չէ՛ մեր ազգակիցներուն համար։ Ով որ իր գտնուած տեղին մէջ պատառ մը հաց ունի ուտելու, լաւ է որ չշարժի տեղէն։

Թեհրան ԹՂԹԱԿԻՑ

ՄԱՅԻՍ 28ՈՎ ՔԱՐԱՑԱԾՆԵՐՈՒՆ

Հայաստանի նախկին կառավարութեան նախարար Պ. Արշակ Ջամալեան անցեալ տարուան «Հայրենիք» ամսագրին մէջ, ուսումնասիրելով հայ-վիր վերջին յարաբերութիւնները, կը նկարագրէ այն պայմանները ուր, Կովկասեան միացեալ կառավարութիւնը, անոր ժողովը՝ Սէյմը, լուծուեցան 1918 Մայիսին, Թուրք և Գերման պարտադրման հետեւանքով. նախ վրացիք անկախութիւն յայտարարեցին, Մայիս 26ին, յետոյ՝ Ազէրպէյճանցիք, յաջորդ օրը, և ամենէն վերջն ալ՝ ակամայ հայերը, որոց բաժին ինկաւ Մայիս 28ը։ Այսուհանդերձ բոլոր Դաշնակցական թերթերն ալ, հակառակ Պ. Ա. Ջամալեանի, ամենամեծ գովեստներով կը յիշեն այդ թուականը, իբր հերոսական, դիւցազնական, յեղափոխական [illegible], զոր իրենք բերած են եղեր.... Գովեստը այնքան ամբողջացած են որ ա՛լ կորսուեր է իր արժէքը, և դարձեր... անպատուութենէ տարբերութիւն չունեցող բան մը։

Անոր շուրջ աւելի լուսաբանութիւն մը տուած ըլլալու համար կ՚արտագրենք հետեւեալ «ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԵԱՆ», զոր ստորագրած են Պօղոս Նուպար և Ա. Ահարոնեան, իբր նախագահ, մին՝ Հայ Ազգային, և միւսն ալ՝ Հայ Հանրապետութեան Պատուիրակութեան։ Ինչպէս այդ յայտարարութենէն կ՚երեւի, Ամբողջ մը թուական է նաեւ 1918 ՆՈՅ. 30ը, որ տարօրինակ զուգադիպմամբ մը, անմիջապէս յաջորդ օրն է Հայաստանի խորհրդայնացման թուական ՆՈՅ. 29ին։—

«Կովկասի Հայկական Հանրապետութեան հիմնարկումին առաջին տարեդարձին առթիւ, Երեւանի կառավարութիւնը Մայիս 28ին հանդիսաւորապէս հռչակած էր Ամբողջական Հայաստանի Միութիւնը և անկախութիւնը։ Ազգ. Պատուիրակութիւնը խորին ուրախութեամբ ընդունեց այդ ակտը, որ կը հաստատէ իր իսկ ըրած և 1918 Նոյ. 30ին Դաշնակից կառավարութեանց հաղորդած Յայտարարութիւնը, որով կը հռչակէր — անկախութիւնը ամբողջական Հայաստանի, որուն մէկ մասը կազմակերպուած է արդէն իբրեւ անկախ Հանրապետութիւն մը։

Բայց նոյն առթիւ Հանրապետութեան արդի կառավարութիւնը նոյն ինքզինք հռչակած ըլլալով միանգամայն թէ Անդրկովկասեան Հայաստանի եւ թէ արեւմտեան Հայաստանի կառավարութիւն, Ազգ. Պատուիրակութիւնը իսկոյն յայտարարեց Հանրապետութեան Բարիզի Ներկայացուցիչներուն թէ, քաղաքական օրինական պատճառներով, ինք անհամաձայն է այդ ակտին այն պայմաններուն պատճառով որոնց մէջ կատարուած է, — ինչ որ հեռագրով հաղորդուած է Երեւանի կառավարութեան։

Հետեւաբար երկու Պատուիրակութեանց միջեւ կատարուած են բանակցութիւններ, որոնք արդէն մասամբ եղած են արդիւնաւոր և Ազգ. Պատուիրակութիւնը կը պատրաստուի արդէն Երեւան ղրկել Առաքելութիւն մը, այնտեղ գոյացնելու համար վերջնական համաձայնութիւնը։

Ջերմապէս կը յանձնարարենք ուրեմն, հայ ժողովրդի բոլոր տարրերուն, այս փափուկ հարցին վերջնական լուծումը թողուլ պաշտօնական պատասխանատու Մարմիններուն և հանդարտ կերպով սպասել անոր յաջող ելքին։

Նախագահ՝ Պատուիրակութեան
Հայ Հանրապետ. Հայ Ազգային
Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՆՈՒՊԱՐ
Փարիզ, 6 Օգոստ. 1919

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ՊՐ. ԱՒԵՏԻՍ ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ
Ի ԲԱՐԻԶ

Գիտենք և մամուլէն այս օրերս նորէն կ՚իմանանք թէ, մօտաւորապէս տասը տարիներ առաջ, առաւելապէս Ամերիկայի հայ գաղութին հանգանակուած «Ինքնապաշտպանութեան և Փրկութեան» ֆոնտ անունով 30 միլիոն ֆրանքի պատկառելի գումար մը, պարագաներու բերմամբ իր նպատակին յատկացնել կարելի չըլլալով, Ձեզի վստահուած ու Ձեր պատասխանատուութեանը տակ մնացած էր. անշուշտ որպէս Հ. Հ. Պատուիրակութեան Նախագահ։

Դուք ալ կ՚ընդունիք թէ՝ ժամանակին՝ նուիրատուներէն այս դրամը հաւաքուած էր, որոշ նպատակի մը յատկացուելու, ազգին ինքնապաշտպանութեան և փրկութեան վսեմ տեսիլքին գործածուելու համար։ Քանի որ յիշեալ գումարը առաջադրուած նպատակին չէ ծախսուած, ան կը մնայ որպէս սեփականութիւնը ազգին, եւ դուք՝ աւանդապահը անոր։

Ուստի երբ այսօր, Թուրքիոյ ներքին գաւառներէն մեր արենակիցներուն տառապեալ աղաղակներուն ականջալուր կ՚ըլլանք. որոնք արտասահմանի իրենց ազգակիցներուն կը դիմեն, Թուրքիա կոչուող այդ դժոխքէն ազատուելու համար, ահա ինքնին ներկայացած կ՚ըլլայ ինքնապաշտպանութեան և փրկութեան գործը. կամ պիտի ազատենք և կամ լքենք զանոնք իրենց վիճակին, ինչ որ պիտի նշանակէր այդ բեկորներուն կորուստը ազգին համար։

Յարգոյ Տէր, ինքնապաշտպանութեան և փրկութեան ֆոնտին գործածութեան առենը չատոնց հասած է արդէն. բարի ըլլալիք այդ աւանդը վերադարձնելու և յանձնելու ազգին, առ ի գործածութիւն իր անմիջական կարիքներուն։

Եթէ սպառած և, ծախսած էք զայն — յանցապարտ էք ու պարտական զոնէ անոր հաշիւը ներկայացնելու ազգին. թէ 30 միլիոն ֆրանքի այդ պատկառելի գումարը ո՞րոնց և ի՞նչ բաներու ծախսուած է, ազգին իւրաքանչիւր անդամը իրաւունք ունի որոշապէս և մանրամասնօրէն գիտնալու։

Սպասող Ձեր լուսաբանող պատասխանին՝ ՍԻՍԱԿ
Դամաս. 24 Յունիս 929

ԽՈՍՏՎԱՆԱՆՔ ՄԸ ՈՐ ԲԱՒԱԿԱՆ ՉԷ

«Կոչնակ»ի մէջ Տօքթ. Ա. Նագաշեան ուշագրաւ և անկեղծ ու քաջ կը գտնէ Ապրիլ 24ի սգատօնին առթիւ Պոսթընի «Հայրենիք» օրաթերթին (Դաշնակցական) մէջ լոյս տեսած հետեւեալ հատուածը.—

«Ինչո՞ւ եղաւ այս (1915ի) հարուածը. արժանի՞ էինք անոր, կարելի չէ՞ր անկէ խուսափիլ... Եթէ մեղաւորներ պիտի փնտռենք այդ ընդհանուր կորստով մեր իրականութեան մէջ գոյութեան իրաւունք ստացած (??) յեղափոխական կազմակերպութիւններն են, որոնք չկրցին պատրաստել զանգուածները, ինչպէս որ պէտք է. չճանչցան թշնամին մինչեւ վերջին րոպէին, չունեցան կասկածներ իսկ անոր դիւային ծրագիրներուն... տարուած միամիտ յոյսերով՝ աւելի հաւատք ունեցան քրիստոնեայ Եւրոպայի վրայ...»

Այս տեսակէտները որ մերը եղած են, և զորս արտայայտած ըլլալնուս համար ենթարկուած ենք նոյնիսկ լրագրական կեղտոտ ու կուսակցական հալածանքներու, սրտովին ուրախ ենք որ իւրացուած են նաեւ Դաշնակցական թերթի մը խմբագրութեան կողմէ։ Եւ առանց չարամտօրէն խեղաթիւրած են մեր բանը այնպէս ներկայացնելով թէ մենք կ՚արդարացնենք ջարդարարները մինչդեռ մեր բանը սա է եղեր թէ քանի որ Թուրքը յունական ու պուլկարեան ապստամբութեանց առեն քանիցս ու քանիցս գործնապէս տպաւորուած էր իր ջարդարարութիւնը, ուստի մենք որ Պալքան ազգերուն պէս եւրոպական և ամփոփ չէինք, այլ Ասիոյ մէջ և ցրուած, մեր ականջին օղ ըրած ըլլալու էինք Թուրքին այդ վայրագ մեթոդը։ Ճիշդ այն տրամաբանութեամբ որ՝ մարդ իր դրացի անասունին հետ իսկ խոհեմութեամբ վարուելու է, մանաւանդ և նամանաւանդ երբ նա վայրագ ու կատղած ճանչցուած է։

Ինչպէս վերի տողերէն կ՚երեւի, «Հայրենիք»ի խոստովանութիւնները երեւան կը հանեն միայն իմացական թերին, բայց ոչինչ կ՚ըսեն բարոյականի մասին։ Եթէ «Հայրենիք» քիչ մը աւելի քաջ և անկեղծ ըլլա՛ր՝ պէտք է ըսէր նաեւ՝ «Մեր յեղափոխական կազմակերպութեանց շատ մը կարկառուն դէմքերը, նախ քան զանգուածը պատրաստելը, ինքզինքնին և իրենց ընկերները տոկուն, ուղղամիտ և չարաշահութենէ խորշող նկարագրով մը թրծել ջանալու էին»։

Նկարագրի այս պակասը շա՛տ ու շատ է ջուրը ձգեր կատարուած դրամի, ժամանակի, արեան և կեանքի կամա թէ ակամա զոհողութիւնները։ Եւ եթէ այսօր կարելի լինի գէթ դոյն արդարադատ ատեան մը կազմել, ամենէն առաջ այս ու այն յեղափոխական կարկառուն ընկերները պիտի գնդահարէր, մանաւանդ անոր համար որ մեր ամենէն թաղթող ու տառապալից վայրկեաններուն՝ անոնք ի յայտ բերին ամենէն սոսկալի չարաշահութիւնները, այդ կերպով առնելով իրենց վարձքը, և մոռնալով ազգին կացութիւնն ու ապագան։

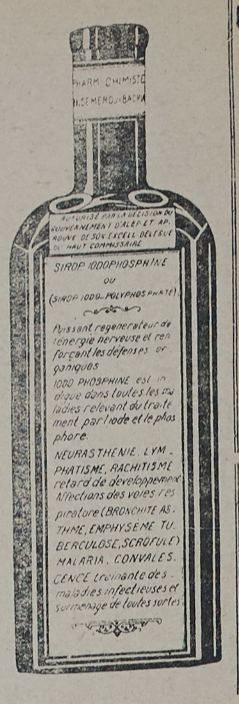
PHARM. CHIMISTE
H. SEMERDJIBACHI
AUTORISÉ PAR LA DÉCISION DU GOUVERNEMENT D'ALEP ET APPROUVÉ DE SON EXCELL. DÉLÉGUÉ DU HAUT COMMISSAIRE
SIROP IODOPHOSPHINE
ou
(SIROP IODO-POLYPHOSPHATE)
Puissant régénérateur de l'énergie nerveuse et renforçant les défenses organiques
IODO PHOSPHINE est indiqué dans toutes les maladies relevant du traitement par l'iode et le phosphore.
NEURASTHENIE. LYMPHATISME, RACHITISME retard de développement. Affections des voies respiratoire (BRONCHITE ASTHME, EMPHYSEME TUBERCULOSE, SCROFULE) MALARIA, CONVALESCENCE traînante des maladies infectieuses et surmenage de toutes sortes

ԵԹԷ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ
ՊԱՀՊԱՆԵԼ Կ՚ՈՒԶԷՔ
ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ
ՀԱՆՐԱՀՌՉԱԿ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ
ԻՕՏՕՖՕՍՖԻՆ
ՎԱՀԱՆԸ
(IODOPHOSPHINE VAHAN)
որ ընդունուած է կառավարութենէն եւ վաւերացուած է Բարձր Քոմիսէրութենէն: Այս անուանեալ դեղը կը յաղթէ ընդհանուր տկարութեանց, փութով կը լեցնէ ապաքինումը, կը կազդուրէ ծննդաբեր կիները, կը զօրացնէ մանուկները, եւ մասնաւորաբար անկարողութիւնը բուժելու առաջնակարգ դեղն է.
ՇԻՇԸ ՄԷԿ ՄԷՃԻՏ.
Կը գտնուի քաղաքիս բոլոր դեղարաններուն մէջ.
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Վ. ՍԷՄԷՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
ԴԵՂԱՐԱՆԸ
ԽԱՆՏԷՔ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

Թուրքիոյ ոչ թուրք դպրոցներուն մէջ 4 դաս թրքերէն

Թուրք թերթերուն մէջ գրուեցաւ թէ ոչ-իսլամ վարժարաններուն մէջ դասաւանդութիւնները Թուրքերէնով պիտի կատարուին և թէ փոքրամասնութիւններն իրենց մայրենի լեզուն իբրեւ լեզու միայն պիտի աւանդեն։

Ստոյգ աղբիւրէ կը տեղեկացուի թէ այդ տեսակ որոշում մը գոյութիւն չունի, և թէ Թուրք պատմութիւնը, Թուրքիոյ աշխարհագրութիւնը ու քաղաքացիական կրթութեան դասերն են որ ըստ առաջնոյն Թուրքերէնով պիտի աւանդուին, ինչպէս եւ Թուրքերէնի դասը։

Սովը Ուքրանիոյ մէջ

Պուքրէշէն կը հեռագրուի որ Ուքրանիայէն հասած փախստականներ կ՚ըսեն թէ սարսափ կը տիրէ բովանդակ երկրին մէջ։ Ուտելիքի նեղութեան պատճառաւ քաղաքներուն եւ գիւղերուն մէջ շարունակ խռովութիւն կայ։ Կէքէւին և կարմիր զօրքին կողմէ արիւնալից միջոցներով կը զսպուին այս խռովութիւնները։ Ուքրանիայէն 50 000 տղայ փոխադրուեցան Ռուսիոյ ներսերը, զիրենք անօթի մեռնելէ ազատելու համար, որովհետեւ սովը հետզհետէ մեծ համեմատութիւններ կ՚առնէ Ուքրանիոյ մէջ։

Փոքր համաձայնութիւնը կը դրուատեն

Փարիզի «Թան»ը կը գրէ թէ Փոքր Համաձայնութիւնը նպաստաւոր ազդեցութիւն կը գործէ ընդհ. միջազգային կացութեան վրայ։ Տասը տարուան փորձէ մը ետքը, երեք պետութեանց սերտ համաձայնութիւնը այնպիսի ոյժ մը կը ներկայացնէ, որ ոչ մէկ մեքենայութենէ ազդուեցաւ, և կը մնայ իր նախկին արժէքին մէջ, առանց խանգարելու այդ երեք Պետութեանց մասնաւոր պէտքերը։

Փոքր Համաձայնութիւնը իր ճկունութեան շնորհիւ կրցաւ դիւրաւ պատշաճիլ ամէն կացութեան, և իր պաշտօնը կատարեց այնպիսի կերպով մը, որ վստահութիւն կը ներշնչէ։

Սահմանադրական կեանքը Սպանիոյ մէջ

Սպանիոյ տիկտատոր Զօր. Բրիմօ տը Ռիվերա յայտարարեց թէ Յունիսի վերջը պիտի գումարուի Ազգ. Ժողովը, 400 անդամէ բաղկացեալ։ Կառավարութիւնը Ժողովին պիտի ներկայացնէ նոր Սահմանադրութիւն մը որ կը հաստատէ ընդհանուր եւ անխտիր ընտրական իրաւունք այրերուն եւ կիներուն համար։ Ժողովը պիտի ըլլայ օրէնսդրական, այլ ոչ գործադիր մարմին։ Անկէ զատ պիտի կազմուի նաեւ արքունի խորհուրդ մը, թագաւորին նախագահութեամբ և 40 անդամէ բաղկացեալ, որ պիտի անուանէ Ազգ. Ժողովին առջեւ պատասխանատու նախարարները։

Պաղեստինի բնակչութիւնը

«Թայմզ» կ՚ըսէ թէ Մարտ 31ին, Պաղեստինի բնակչութիւնն էր.— 557 649 իսլամ, 149,554 հրեայ 78 463 քրիստոնեայ, 8 850 հոգի ուրիշ կրօնքներու պատկանող։ 1927ին հրէաներուն թիւն էր 147.687, ըստ Պաղեստինի կառավարութեան առողջապահական վարչութեան վիճակագրին։ 1922ին հրէաներուն թիւն էր 83,000, յաջորդ տարին 93,300. 1924ին վերջերը 110,000, 1925ին 147,000, իսկ 1926ին 158,000 Հրէաներուն թիւը անկէ ի վեր նուազեցաւ, շատեր հեռացած ըլլալով երկրէն, տնտեսական տագնապին պատճառաւ։

Պողպատ սաղաւարտը բռնութիւն կը քարոզէ

«Պողպատ Սաղաւարտ»ի համաժողովը տեղի ունեցաւ Միւնիխ, գարեջրատան մը մէջ։ Առաջին նիստին իսկ բուռն արտայայտութիւններ եղան վրէժխնդրութեան։ Ներկայ էին համազգեստաւոր նախկին զօրավարներ, և աջակողմեան ծայրայեղ խմբակցութիւններ, ու ամենէն նշանաւոր անդամները։ Պաւարիոյ նախկին գահաժառանգ իշխան Ռուպրեխթ բաւականացեր էր շնորհաւորական հեռագիր ուղղելով «Պողպատ Սաղաւարտ»ի պետերուն։ Ճառախօսները յայտարարեցին թէ չեն ուզեր յեղափոխութիւն յարուցանել Գերմանիա, բայց օրինական ճամբով պիտի փճացնեն արդի վարչաձեւը առանց քաղաքային պատերազմ և օտար միջամտութիւն յառաջ բերելու։

Ճիշդ ինչպէս որ Յոյն կառավարութիւնը Իզմիրի աղէտէն վերջ գնդակահարեց աղէտին պատասխանատուներն ու Յոյն Կարմիր Խաչի չարաշահողները։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«Եփրատ»ի Խմբագրատունը փոխադրուած է Խանտէք պողոտային վրայ, Ֆաւազ պէյ խան № 64, վարի յարկը, Թիւ 2րդ սենեակը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԵՂԱԿԱՆ

Բ. Քոմիսէրութեան պատւիրակը

Քաղաքիս օգնական պատուիրակ Ն. Վ. Մ. Րըժիւ որ իր էնկիւէթի աւարտելութեան մասին տեղեկութեան համար Պէյրութ մեկներ էր, քաղաքս վերադարձաւ և մէկ քանի օրէն— ըստ ոմանց 3 օրէն— Ֆրանսա պիտի մեկնի արձակութեամբ։

Ըմպելի ջուրի հայթայթումը

Քաղաքիս բազմաստորագիր հեռագիր մը տրուած է Նախարարապետին։ Յիշեալ հեռագրին մէջ ստորագրողները (որոնք կը բաղկանան քաղաքին երեւելիներէ, վաճառականներէ, սեղանաւորներէ, երեսփոխաններէ, փաստաբաններէ, բժիշկներէ, արհեստաւորներէ, երկրագործներէ ևլն.) կը բողոքեն Թաղապետութեան և Ելեկտրականութեան Թրամվայի Ընկերութեան մէջտեղ Այնթէպի ջուրին համար կնքուած պայմանագրութեան դէմ, նկատելով զայն վնասակար՝ քաղաքին շահերուն, և Թաղապետական յանձնախումբը ոչ ձեռնհաս նկատելով նման պայմանագրութիւն մը կնքելու և ստորագրելու։

Ընդունելով հանդերձ Հալէպ քաղաքին ըմպելի անուշ ջուրի անժխտելի պէտքը, կը պահանջեն սակայն Այնթէպի և Հէյլանի ջուրէն տարբեր ջուրերու համար պայմանագրուիլ, և մանաւանդ պայմանագրուելէն առաջ պայմաններու պաշտօնապէս հրապարակումը։

Դատական նախարարին եւ «Էհալի»ի տնօրէնին խնդիրը

Դատական նախարար Սուպհի պէյ Նէյալի կողմէ իր եղբօրը՝ Սիւլէյման էֆ. Նէյալի ղրկած նամակը հրապարակող «Էհալի»ի տէր և տնօրէնին դէմ դատ բացեր է նամակատէր Սիւլէյման էֆ. ամբաստանելով Շաքիր Նիմէթ պէյը իբր յիշեալ նամակները գողցող կամ գողնալու թելադրող և մղող։

Շաքիր Նիմէթ պէյ խմբագրականով մը կը ջանայ փաստել թէ լրագրողները այսպիսի նամակներ ձեռք անցնելու կամ գնելու համար մեծ գումարներ կը ծախսեն, և այսպիսով [illegible] ինչ ինչ վնասակար գաղտնիքներ երեւան կը բերուին, յօգուտ հանրութեան և ի պատիւ ճշմարիտ լրագրութեան։

Շաքիր Նիմէթ պէյ այնչափ սրտնեղած չէ իրեն դէմ դատ բացող Սիւլէյման էֆ. Նէյալին, որչափ «իրաւագէտ և քաղաքախօսի» հագուստը հագնելով իր արարքը քննադատող լրագրապետներուն կամ լրագրի թղթակիցներուն դէմ։

—Շաքիր Նիմէթ պէյ Սուրիական պետութեան Դատական Նախարար Սուպհի պէյ էլ Նէյալին դէմ Դամասի մէջ անուանարկութեան դատ բացեր է, հիմնուելով Ն. Վ. Նախարարին իր եղբօրը ուղղած նամակին մէջ «Էհալի»ի տէր եւ տնօրէնին համար գործածած մէկ բառին վրայ։ Իր փաստաբաններն են Մուհամմէտ Սալիհ պէյ էլ Մուհաուինի (նախկին Ներքին Գործոց նախարար) եւ Դամասի փաստաբանական կաճառին այժմու նախագահը։ Նաև փաստաբաններ Ֆէվզի էֆ. Մէհաուինի, Սէրվէթ էֆ. էլ Ճաֆէրի, Ֆուատ էֆ. էլ Գուրմանի, Ապտիւլ Գատիր էֆ. էլ Գուրմանի, Քէմալ էֆ. էլ Խայեաթ, Պէհճէթ էֆ. էլ Իսօթիւվանի, Թէվֆիգ էֆ. Ջէհրէ, Սաատ էֆ. էլ Րէմլի, Էսատ էֆ. Եպուշշաւոր և Նաաման էֆ. էլ Հալու. տասնը պերճախօսօրէն պաշտպաններ են Հալէպի թերթին տնօրէնին իրաւունքները, պաշտպանութիւն՝ որուն համար թերթի տնօրէնը յայտնելով հանդերձ իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը նկատէ զայն մանաւանդ համակիր վերաբերում մը եւ գնահատանք մը այն ուղղութեան զոր բռներ է իր Էհալի թերթը։

Էհալիի տնօրէնը փախա՞ծ

Երկրագործական սնտուկի տնօրէն Սիւլէյման էֆ. էլ Նէյալ գողութեան դատ բացեր է նոյն դրամատնակի պաշտօնեաներէն Էմին էֆ. էլ Հաֆֆարի և «Էհալի»ի տէր եւ տնօրէնին դէմ, առաջինին դէմ ծանօթ նամակը գողցած ըլլալուն, եւ երկրորդին դէմ՝ գողութեան մղելուն պատճառաւ։

Հարցաքննիչ պաշտօնեան անոնց «Թադքիր»ը առած է և անոնց ձերբակալման համար «միւզէքքիրաթ» հաներ է որ վաւերացուեր է դատարանին նախագահին կողմէ։

Բայց երկու ամբաստանեալներն ալ պահուած են, եւ զանոնք գտնելու համար կառավարական ջանքերն ու խուզարկները ապարդիւն անցան։ Կը կարծուի թէ Պէյրութ փախեր են։

—Քաղաքս ժամանեց Պէյրութի եւ Դամասի խախամապետ Տր. Սիւլէյման էֆ. Թանճր եւ հիւր եղաւ Հրէա համայնքին։ Բարի գալուստ կը մաղթենք։

— Ամսոյս 26ին Վիքթորիա Օթէլին մէջ հրդեհ մը ծագեցաւ և մաս մը առարկաներ այրելէն վերջ, երբ բոցը կ'սպառնար տարածուիլ, հրշէջ զինուորներու ջոկատ մը հասնելով մարեց հրդեհը։

—Թէվֆիգ էֆ. էլ Ահտապ՝ միջատներու դէմ պայքարելու գործին քննիչը պաշտօնանկ եղաւ անդամակցութենէն այն յանձնախումբին որ Դամասի երկրագործական նախարարութենէն եկած միջատասպան դեղերուն իսկականութիւնը կամ խարդախութիւնը քննելու համար կազմուած էր։

Պ. Յովհաննէս Նահաս կողոպտւած

Անցեալ ամսուն կիսուն, Ազիզիէ Թաղը, Տիար Յովհաննէս Նահասի գրամարկղը բանալով 1500 օսմ. ոսկինոց հարստութիւն մը գողցած են (դրամ եւ գոհարեղէններ)։ Կը կարծուի թէ իր սպասաւորը Այնթապցի Գէորգ Եաղկեանն է որ այդ առտուն գողցած է եղեր գանձարկղի բանալին։

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեր է զայն և անոր 4 ազգականները։ Ցարդ ոչինչ խոստովանած կամ ձեռք անցուած է։

—Շէյխ Թաճէտտին էֆ. որուն մասին գրուած էր թէ Ֆրանսա պիտի մեկնէր, Պէյրութ ժամանեց եւ տեսնուելով Բ. Քոմիսէրին հետ մասնակցեցաւ այն ժողովին ուր ներկայ եղան, բաց ի իրենցմէ, Մ. Բէթբօ, Մ. Պրիւյեր, հազարապետ Սօրթիէ, գնդ. Թրոքօլ և Մ. Տիֆանել։

Այս ժողովը տեւեց բաւական երկար։

Լիբանի տնտեսական կեանքէն

Լիբանի մշակելի հողերը յատկացուած են՝ 196000 հեքթար՝ արմտիքի, 16800՝ գետնախնձորի, սոխի, ոսպի և շաքարեղեգի, 2200՝ ճարտարարուեստական մշակումի. վարդ, կանեփ եւ ծխախոտ, 10000՝ բանջարեղէնի, 127000՝ ձիթենիի, 10500՝ որթատունկի, 17500՝ թթենիի, 2600՝ նարնջենիի, 16700՝ զանազան մրգածառերու, ինչպէս սալոր, ծիրան, սերկեւիլ ևլն։

ՈՒՂՂՈՒՄ

Նախորդ թիւի «Ամավերջի հանդէսներուն» մէջ մի քանի սխալներ սպրդած են զորս պէտք է ուղղել հետեւեալ կերպով.— Սոֆոմոր կարգէն աշակերտներու մէջ բարձրագոյն նիշը ստացողն է Ե. Զաղլաեանէն զատ Լ. Հայրապետեան, ոչ թէ Ե. Տ. Մկրտիչեան. Գոլէճի 9 աւարտողներէն, մէկուն անունը Յարութիւն Նազարեան է, ոչ թէ Կարապետ. Իսկ Արամ Կրկրեան Սեբաստացի է, ոչ թէ Մալաթիացի։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՀԱԼԷՊԻ
2 ՅՈՒԼԻՍ, 929

Օսմ. ոսկին	100էն
Սուրիական թղթադրամ	18,18
Եգիպտական »	115,
» Չէք	115,50
Թրքական թղթադրամ	890
» Պանք Օթոման	26,50
	315,
Մէճիտ	114,45
Չէք Սթերլին	23,13
» Տոլար	21,50
Գրետի Ֆօնսիէ 886 տարի	12,40
» 908 »	15,25
» 911 »	

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐԸ
ՀՆՉ. ԱԿՈՒՄԲ Կ'ԱՅՑԵԼԵՆ

Յունիս 27ի եշ. իրիկուն Պէյրութի նորընտիր 5 երեսփոխանները Ն. Վ. Ժորժ Թապէթ, Մուհամմէտ Ֆախուրի, Տօքթ. Հալիմ Քատուրա, Մեթր Փիէր Թրատ և Մեթր Ապտալլահ Իսհագ մասնաւոր հրաւէրի մը վրայ, այցելած են տեղւոյն Հնչակեան ակումբը մեծ խանդավառութիւններով. դիմաւորւած են ծափերով, հրավառութիւններով և Որբերու Միութեան փողախումբին նուագով։ Մասնաճիւղին կողմէ ուղերձ մը կարդացուած և ֆրանսերէնի թարգմանուած է. Պատասխանեց փաստաբան Պ. Փ. Թրատ, շնորհակալիք յայտնելով, յանձնարարելով որ հայերը ինքզինքնին իրենց տանը մէջ նկատեն, և խոստացաւ ըստ կարելւոյն պաշտպանել հայոց օրինաւոր շահերը։ Ցետոյ խօսք առաւ հայ կաթոլիկ փաստաբան Պ. Ապտ. Իսհագ, որ իր հայ ըլլալը յիշելով, անդրադարձաւ հայուն աննկուն և շինարար կորովին, և յայտարարեց թէ հայերը պիտի գտնեն իրենց ազգային իրաւանց պաշտպանութիւնը։ Երկու պատասխաններն ալ երկար ծափերու մէջ վերջացան։

Այդ մասին խօսելով «Լիսան ուլ Հալ» թերթը, չենք գիտեր ո՛ր անճիշդ աղբիւրէն առնելով, կը խօսի հայոց մէջ կուսակցականներու բարձր համեմատութեան մասին, ըստ որում հայութեան մեծ մասը կազմակերպւած կուսակցականներէ կը բաղկանայ եղեր, որով հայերէ՛ն դաս առնելու է եղեր։ Մենք չենք կրնար մեր ծիծաղը զսպել այս անհեթեթութիւնները կարդալով։ Պատ. խմբագրութիւնը լաւ կ'ընէր ե-թէ քիչ մը անդրադառնար թէ՝ դեռ իր ցաւերն իսկ դարմանել չկրցող այս համայնքը ի՞նչ ունի որ կարենա կիրարկել ընկերվարական և յեղափոխական սկզբունքներ, համայնք մը որ դեռ կիներուն քուէի իրաւունք տւած չէ, հակառակ՝ նորագոյն սկզբունքներու վրայ հիմնուած իր մեծ (??) կազմակերպութեանց ու անոնց ծրագիրներուն․․․

«Լիսան ուլ Հալ» եթէ կ'ուզէ իր ազգակիցները յառաջ մղել, կը մաղթենք որ լիովին կարենայ եւ յաջողի, միայն թէ առանց խեղաթիւրելու իր դրացիներուն՝ մեր մասին։

Իսկ մեր խանդավառող ազգակիցներուն, մանաւանդ կուսակցականներուն յիշեցնենք թէ հայերը Սուրիա չեկան իբր կազմակերպութիւն, այլ իբրեւ անհատներ. և իբր այդպիսին պէտք է մասնակցին երկրին ներքին կեանքին։ Հայերը հոս մէկ կամ միւս բնիկ կողմին համար յաղթանակի գործիք կամ տարր չեն, և պէտք չէ որ ըլլան. այլ համերաշխութեան ու խաղաղութեան ազդակ մը զանազան իրերամարտ հոսանքներու միջեւ։ Մանաւանդ այն պարագային երբ հայերու քչիկ մը քուէն կրնայ նժարը մէկ կամ միւս կողմը հակել, հայերը պէտք չէ անխոհեմաբար օգտուին այդ առիթէն վաղանցուկ ու մասնակի շահերու համար, այլ ջանան որ այդ ուժերը հաշտեցութեան լեզու մը գտնեն իրարու հետ։ Այս պատուաւոր և շինիչ միջնորդութիւնը օգտակար պիտի ըլլայ թէ՛ երկրին և թէ՛ մեր դրացիներու շահերուն համար որ երբեք իրերամարտ չեն։

Եւ նկատելով որ բնիկ տարրը բաւաչափ լուսաբանուած չէ մեր ներքին կեցութեան մասին, պէտք է խիստ զգոյշ կենանք այնպիսի բաներէ որ կրնան թիւր գաղափար մը տալ մեր բնիկ հայրենակիցներուն, թէեւ անոնցմով կարելի ըլլա փառքի դափնեպսակներ հիւսել մասնաւորներու գլխին։

Գաղթականաց զետեղման շուրջ

«Լամարթին» նաւով Պէյրութ հասաւ Մ. Օկիւսթ Պիւրնիէ՝ Ազգաժողովին պատուիրակը Սուրիոյ և Լիբանի մէջ հայոց զետեղման գործին համար։ Նա վարկեր առած է Ազգաժողովէն իրագործելու անոր հաւանած ծրագիրները գաղթականներու զետեղման մասին։

ՀԱԼԵՊԱՀԱՅ ՄԵԾ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ
Հ. Մ. Ը. Մ.Ի
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՀԱԼԵՊԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ
ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ
7 ՅՈՒԼԻՍ, 1929 ԿԻՐԱԿԻ ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 4ԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ.— Ելմտական և Արտաքին յանձնաժողովներուն առջեւ Փուանքարէ խօսելով Քայլօ-Չըրչիլ համաձայնութեան մասին, ըսաւ թէ Անգլիա իր ու Ամերիկա ունեցած պարտքին չափ գումար մը կը պահանջէ Ֆրանսայէն, թէ՛ Ռուրի գրաւման միջոցին՝ Ֆրանսա հաւատարիմ մնաց դաշնակիցներուն, հակառակ Գերմանիոյ փորձից առաջարկներուն, եւ թէ՛ Եընկի ծրագրին գործադրման մասին գումարուելիք համաժողովը պէտք է չէզոք հողի վրայ գումարուի հակառակ Անգլիոյ փափաքին։

—Ֆրանսական Ալճերիոյ 100ամեակը կը լրանայ 1930ին. ընդհ. կառավարիչ Պորտ ըսաւ թէ այդ թւականը պիտի ցուցնէ թէ երկիրը ի՛նչ է աշխատանքով, յառաջդիմութեան ոգիով ու իտէալով, արդիւնք՝ ֆրանսական վարչութեան։

—Փրակի մէջ ֆրանս. լիսէի մը հիմը դրւեցաւ։

—Ամերիկայի մաքսային յաւելեալ նոր սակերուն դէմ բազում պետութիւններ բողոքեցին, ոմանք սպառնալով հակամիջոցներու դիմել. այս պատճառաւ ամերիկ. պաշտօնական շրջանակներ մտահոգ են։

—Ելիզէի պալատին մէջ նախագահ Տումերկ ճաշկերոյթ տուաւ ի պատիւ Սպանիոյ Թագաւորին։

—Ֆրանսայի նշանաւոր գրող Ժորժ Քուրթըլին մեռաւ. իր սրունքներուն յաջորդաբար անդամահատումը անօգուտ անցաւ։

—Վէնեզուէլլայի ըմբոստ զօրավար Կապալտոն բռնուեցաւ։

—Ֆրանսայի Արմատական և Արմատ-Ընկերվար կուսակցութեանց լիակատար մէկ նիստին մէջ, Տալատիէի և Քայյօի բացատրութիւններէն վերջ, Գործադիր Մարմինը որոշեց՝ 1. Ֆրանսայի կողմէ իր պահանջատէրներուն ըլլալիք բոլոր վճարումները պէտք է կախեալ ըլլան Գերմանիոյ կողմէ Եընկի ծրագրին գործադրելէն. Ֆրանսա երբեք պէտք չէ իր ստանալիքէն աւելի վճարէ։ 2. Միջազգային դրամատուն մը առանց կառավարութեանց հսկողութեան՝ ընդունելի չէ։

—Եընկ, նկատելով որ Միջազգային դրամատան համար Ամերիկայի կողմէ լինելիք գործակցութիւնը, զոր կ'ակնկալէր, չիրականացաւ, պիտի փորձէ անոր որոշ դեր մը տալ նոր ծրագրին մէջ։

—Պրիւքսէլի նորոգեալ Միջազգային Գաղութային Հիմնարկի նիստերը վերջացան. Ֆրանսայի տեղեկագրող Ֆիւէլի լուսաբանութիւններէն վերջ, ժողովը եզրակացուց թէ՝ գաղութներ ունեցող պետութեանց քաղաքականութեան պէտք չէ վերահսկեն մեծ գաղափարախօսները, քանի որ փորձը ցոյց տուած է թէ այդ պետութիւնները լաւ կը վարեն գաղութները։

—Ճարոնի Մասնաւոր Խորհուրդը հաւանեցաւ Քելլոկի փաքթին, բայց քանի որ ատոր միացեցան նաեւ հրամայական յայտարարութիւններ, Խորհրդին անդամութենէն հրաժարեցաւ Ուչիտա որ զայն ստորագրողը եղած էր Փարիզի մէջ։

—Նոր Զելանտի մէջ երկրաշարժի ցնցումները կրկնուեցան։

—Անգլիական «Բրիտանական Ճարտարարուեստի Կայս. Ընկ.»ը և Գերման Ներկերու Թրըսթը համաձայնեցան բարեկամական համագործակցութեան՝ արտադրութիւններուն արտադրման, պատրաստման և փոխանակման մասին։

— Անգլ. նոր խորհրդարանը նախամուտի ձեւով բացուեցաւ յունիս 25ին. պաշտօնապէս պիտի բացուէր Յուլիս 2ին. Ֆիցրոյ ընտրուեցաւ նախագահ։

—Մանարանի տէրերու առաջարկին հակառակ, Անգլիոյ կէս միլիոն բանուորներու միութիւնը որոշեց չընդունիլ օրավարձի սակ զեղչում։

—Անգլիա, իբր նախաքայլ, հեռագրեց իր գաղութներուն թէ մտադիր է վերսկսիլ՝ Ռուսիոյ հետ դիւանագիտական յարաբերմանց։

—Րայխսթակին մէջ Շթրեզման մերժեց մանրամասնութիւններ տալ իր Փարիզ և Մատրիտ ունեցած խօսակցութեանց մասին. յայտնեց միայն թէ ինք մերժեց դաշնակիցներուն կողմէն ըլլալիք ոեւէ տեւական հակակշիռ Հռենոսի մէջ. Ըսաւ թէ Գերմանիա պէտք է պնդէ իր պահանջներուն վրայ նախկին գերմ. գաղութներու հում նիւթերուն մասին, օրինակ տալով Ֆրանսան որ կրցած է Արեւելքի մէջ զանոնք օգտագործել իր գաղութներով և մշակոյթի լոյսով։ Յայտնեց թէ պատերազմի հաշուեյարդար ըլլալով, Գերմանիան կը հասկնայ Սարի և Հռենոսի պարպումը դաշնակիցներէն։

Ֆրանսայի պարտքը առ Ամերիկա

Ֆրանքլէն Պուիյոն գրեթէ ընդհանուր յուզում մը պատճառեց, երբ խորհրդարանին մէջ պահանջեց որ կառավարութիւնը նորէն բանակցի Ամերիկայի հետ «սթոքի» պարտքերուն վճարման համար պայմանաժամը Օգոստ. 1էն աւելի երկարաձգել մինչեւ Դեկտ. 31, Եընկի ծրագրին պատճառաւ, քանի որ, մանաւանդ, Խորհրդարանը չկրնար հարկ եղած ժամանակն ունենալ քննելու Եընկի ծրագիրը որ Ֆրանսան 62 տարի կը կապէ։ Փուանքարէ խորհրդարանի միաձայն փափաքին վրայ խոստացաւ փորձել զայս Վաշինկթընի Ֆրանս. դեսպանին ձեռօք. յիշեցնելով միանգամայն թէ այս մասին եղած բոլոր փորձերը մերժած է Ամերիկա, և թէ՝ եթէ Ֆրանսան այս դժուարին բանակցութեան մէջ ալ ձախողի, գուցէ բաւական չպիտի ըլլայ դիմել աշխարհի արդարութեան։ Ֆ. Պուիյոն պատասխանեց թէ «Դուք ձեր թիկունքին պիտի ունենաք ամբողջ Ֆրանսան, որ իր ներկայացուցիչներով իրաւունք ունի մերժել 62 տարւան յանձնառութիւն մը որ բաւաչափ երաշխիքներ չունի»։ Պրիան այս որոշման վրայ հեռագիր մը տուաւ Վաշինկթընի դեսպանին այս մասին։

—Ֆրանքօ-Զւից առեւտրի դաշինքը գրեթէ լրացած պէս է։

—Պետական ծանր դաւադրութեան առթիւ Գասըրէ հանըմի հետ բռնուած նկարիչ Րիզայի հանդուեան կոչուած Թէվֆիգի եւ Շէմսի մասին որոշուած է չդատել. Տիկին Ֆ. Ֆօ արձակուած է արգելարանէն. իսկ միւսները որոնց կարգին է նաև Տօքթ. Արապեան, յանձնուած են ծանր պատիժներու ատեանին. Դատը կ'սկսի յուլիս 9ին, Իզմիրի մէջ. Մահապատիժ կը պահանջուի։

—Իզմիրի մէջ կը դատուին նաև 35 համայնավարներ, որոնց համար մահուան եւ ուրիշ ծանր պատիժներ կը պահանջուին։

ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ԻՍԼԱՄՈՒԹԻՒՆԸ

Գրեց՝ EMILE DERMENGHEM

(La Syrie)

Թրգմ. Խ. ԱՐԱԲԿԻՐՑԻ

Սխալ հասկցողութիւն մը կայ սոսկ որդի բառին մասին։ Արաբերէնի մէջ որդի բառը՝ կնոջմէ ծնած ըլլալու նիւթական իմաստ կու տայ։ «Աստուծոյ համար անպատշաճ բան է կին եւ զաւակ ունենալ», «Աստուած ոչ կին ունի եւ ոչ ալ զաւակ»։

«Անոնք Աստուծոյ ընկերացուցած են ոգիները, մինչ նա է որ զանոնք ստեղծած է։ Իրենց ագիտութեամբը Անոր որդիներ եւ դուստրեր կը հնարեն։ Փա՜ռք Անոր։ Նա չափազանց բարձր է իրեն վերագրուածներէն։ Իբր ստեղծիչը երկնից ու երկրի, ինչպէս կրնար որդիներ ունենալ, ինք որ կին չունի բնաւ»։

Խնդիրը պարզ է. կռապաշտ Արաբները կը հաւատային թէ հրեշտակները, եւ անշուշտ երեք դիցուհիներն ալ, Էլ Լաթ, Էլ Օզզա եւ Մանաթ՝ Աստուծոյ աղջիկներն էին։ Ահա այս արտայայտութեան է որ Գուրանը կը հակառակի։

Նոյնն է պարագան նաեւ երբ կ'ըսէ. «Աստուած մէկ է. Նա երբեք զաւակ չէ եղած եւ ոչ ալ ունեցած. Նա երբեք իր հաւասարը չունի ոեւէ մէկուն մէջ»։

Ոչ թէ երրորդ անձնաւորութեան, այլ աստուածային էութեան մասին է խօսքը. եւ այս մասին Լաթրանի մէկ ժողովն ալ Յովակիմ տը Ֆլորի խնդրով, ճիշդ նոյն բառերով արտայայտուած է։

Երբ իսլամ աստուածաբանները կ'ըսեն թէ Գուրանը՝ Աստուծոյ խօսքը, ինքնագոյ է, ասով ուրիշ բան չեն ըսեր բայց եթէ այն զոր քրիստոնեաները կ'ըսեն երբ կը խօսին աստուածութեանը մասին Յիսուսի, զոր Գուրանը «Բանն Աստուծոյ» կը կոչէ, ինչպէս այդ նկատած է Յովհան Դամասկացին ալ. «Եթէ կ'ըսէք թէ Բանը եւ Հոգին Աստուծոյ մէջ են, համաձայն ենք. իսկ եթէ զանոնք ստեղծուած կոչէք, ըսել կ'ուզէք թէ Աստուած առաջ Բան եւ Հոգի չունէ՞ր»։ Նոյնիսկ կարելի է ըսել թէ Մարմնաւորութեան վարդապետութիւնը (առանց խօսելու իր բնազանցական առումներուն մասին) բացի Աստուծոյ եւ մարդուն միջեւ վիհը գոցելէ, կ'իրականացնէ, կերպով մը, իսլամական իտէալը, Աստուծոյ [illegible] կատարեալ երկրպագուն, միակ արժանաւո՛րը Անոր։

Կարճ՝ Գուրանը ինչ որ կ'ըսէ քրիստոնէական վարդապետութեանց վերաբերմամբ՝ եթէ բոլոր ճշմարտութիւնը չէ ալ, բայց լրանալու համար պէտք է դիմէ նախորդ Գրքերուն։

Ամենածանրը խաչելութեան խնդիրն է։ Պաշտօնական Իսլամութիւնը հասկցած չէ իր Փրկութեան գաղափարը. (Թէեւ կարելի է ըսել թէ նա պէտք չունի ատոր, քանի որ Գուրանը կը հաստատէ Աւետարանը)։ Նա չ'կատեր Յիսուսի դերը, իբր փրկչի եւ միջնորդի. կը թուի թէ նա կը խորշի (եւ այս՝ այն միեւնոյն պատճառաւ զոր կ'ուզէ դնել Աստուծոյ եւ անոր երկրպագուներուն միջեւ) Քրիստոսի արտաքոյ փրկութեան մեծ գաղափարէն, աշխարհի հանդէպ Աստուծոյ սիրոյն գաղափարէն որ կը հասնի մինչեւ իր միածին որդին տալու աստիճանին, գաղափար՝ որ յաղթեց եւ փոխեց կռապաշտ աշխարհը։

Աստուածութեան գաղափարին ուժեղ զգում մը, գերազանցութեան մասին ըմբռնում մը որ վեհութենէ զուրկ չէ, բայց վտանգ կայ որ ծայրայեղ վերացականութեան մը մէջ իյնայ եւ անգիտանայ քրիստոնէութեան մեծ յայտնութիւնը՝ «Աստուած սէր է» հանդերձ այն լոյսով որ այդ կը ձգէ ստեղծագործման իմաստին եւ կեանքի նպատակին վրայ։

Մուսլիմանները չեն կրնար ընդունիլ թէ Աստուած որ կը սիրէր Քրիստոսը, կարենար թողուլ որ նա տանջուի, խոնարհեցուի, եւ մեռցուի թշնամիներուն ձեռքով. ճիշդ ինչպէս որ հրեաները չէին ընդուներ որ Մեսիան չըլլայ հեթանոսներուն յաղթող, այս աշխարհի թագաւորութեան մէջ։

Եւ սակայն Գուրանը կ'ըսէ թէ մարդ մը սպաննելը բոլոր մարդիկը սպաննել է, եւ մարդ մը ազատելը՝ մարդկութիւնը ազատել. այս խօսքը կը յիշեցնէ Պօղոս Առաքեալի նշանաւոր համարը. «Ինչպէս որ մէկ մարդու (Ադամի) մեղքովը դատապարտուեցան բոլորը, այնպէս ալ մէկուն (Յիսուսի) արդարութեամբը բոլոր մարդոց վրայ եկաւ արդարացումը որ կեանք կու տայ»։

Իսլամ աւանդութիւնը կը հաւատայ թէ Քրիստոս անարգաբար խաչին վրայ չմեռաւ, այլ Աստուած զայն վերցուց իրեն, մարդոց ձեռքը թողելով սին մարդապատկեր մը. կամ ուրիշ մարդ մը որ սխալմամբ Յիսուսի տեղ բռնուեցաւ։ Այս հաւատալիքը (որ խիստ տարօրինակ է բանականութեան եւ պատմութեան աչքին, եւ որ կը ջնջէ աշխարհի ամենագեղեցիկ եղելագրութիւնը) որու համաձայն՝ ամբողջ քրիստոնէութիւնը սխալ կարծիքի մը վրայ հաստատուած պիտի ըլլար, եւ որու համաձայն՝ Աստուած թողած պիտի ըլլար որ կրօն մը հաստատուէր սխալանքի մը վրայ որու մէջ ինք ալ մասնակցած ըլլար, այս հաւատալիքը կը յենու Գուրանի բաւական տարտամ մէկ հատուածին վրայ.— «Անոնք (հրեաները) կ'ըսեն թէ իրենք մեռցուցին Մեսիան, Յիսուսը, Մարիամի որդին, Աստուծմէ Ղրկուածը։ Ո՛չ, անոնք երբեք չեն խաչած զայն. Նա անձնափոխուեցաւ անոնց համար. եւ անոնք որ այդ մասին կը վիճէին իրենք իսկ տարակոյսի մէջ են։ Անոնք զայն չէին գիտեր որոշ գիտութեամբ, եւ անոնք լոկ կարծիքի մը հետեւեցան։ Իրականին մէջ անոնք երբեք չսպաննեցին զայն։ Աստուած զայն իրեն վերցուց, եւ Աստուած հզօր ու իմաստուն է»։ (Շար.) 5

ՕԳՏԱԿԱՐ ՀԱՍՑԷ ՄԸ

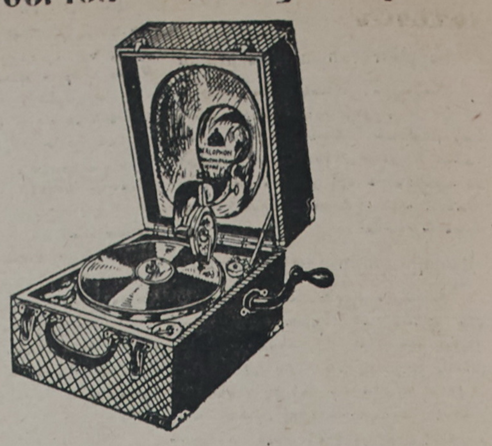

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ – ԳՈՐԾԱՏԵՂԻ
Ճ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ԵՒ
Զ. ՇԱՀՎԷՔԻԼԵԱՆ
ՀԱՄԱՄ ՊԷՅԼՈՒՆԻ, ՀԱԼԷՊ

Ապրանքին ընտիրը կը ծախենք—ՈՍԿԵՂԷՆ ԶԱՐԴԵՐ ԵՒ ԳՈՀԱՐՆԵՐ,
ԻՏԷԱԼՈՖՈՆ ՖՈՆՈԿՐԱՖՆԵՐ ԵՒ ԱՍԵՂՆԵՐ,
ՓԼԱՔՆԵՐ ամէն լեզուէ եւ բազմատեսակ

Մեր յարգելի յաճախորդներուն շահուն համար, ֆօնօկրաֆի փայտեայ կանները փոխանակ Եւրոպայէն բերելով ճամբու, մաքսի եւլն. ծախքերն ալ ապրանքին վրայ բարդելու, մեր իսկ գործատեղիին մէջ կը պատրաստենք զանոնք վերջին նորաձեւութեամբ, այնպէս որ եւրոպականներէն նուազ ճաշակաւոր չըլլալով հանդերձ, անոնցմէ ԱՒԵԼԻ ԱԺԱՆ են եւ ԱՒԵԼԻ ՏՈԿՈՒՆ. Իսկ ՄԵՔԵՆԱԿԱՆ ՄԱՍԵՐԸ կը հայթայթենք ամենէն ճշգրիտ, ԱՆԹԵՐԻ եւ տոկուն տեսակէն։

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ ունինք պատրաստելու ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ, գործածելի, տոկուն, ձեւաւոր եւ վիրաբուժական պահանջներու համապատասխան։

Խնամով եւ երաշխաւորուած ՆՈՐՈԳՈՒՄ ՖՈՆՈԿՐԱՖՆԵՐՈՒ ԵՒ ԶԷՆՔԵՐՈՒ։

Մեր շահը կը փնտռենք յաճախորդը գոհ ձգելուն մէջ։ Փորձեցէք եւ գոհ պիտի մնաք։

ماركة النسر

ԱՐԴԷՆ ՀԱՍԱՆ
ԱՐԱՆՑ, ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ՃԵՐՄԱԿ ԿՕՇԻԿՆԵՐ
ԱՐԾԻՒ ՄԱՐՔԱՅՈՎ

Hutchinsonի ամէնէն դիմացկուն, ամէնէն ճաշակաւոր եւ ամէնէն հանգստաւէտ ճերմակ կօշիկները։ Կը ծախուին մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ, Նորաձեւութեան գիտակ վաճառատուներու եւ կօշկակարներու [illegible]

ՀԻՆՏԻՅԷ ԵՂԲԱՐՑ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊԸՍԹԱՆ ՔԻԼԷՊ
ՀԱԼԷՊ

ԾԱՆՈՒՑՄԱՆՑ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Բաղդատմամբ ուրիշներու խիստ դիւրամատչելի են մեր պայմանները։

Չորրորդ էջին վրայ պարզ սիւնակի տողը 2 ղրշ. ոսկի։

Երրորդին վրայ 3, Երկրորդին վրայ 4, եւ առաջինին վրայ 5 ղրշ. ոսկի։

Երկարատեւ ծանուցմանց համար մասնաւոր զեղչ։ Ծանուցման մէջ ոեւէ փոփոխութեան համար [illegible] կէս մէճիտ։ Վճարումները միշտ կանխիկ են։ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՐ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼԸ

Ամերիկայի մեր յարգելի բաժանորդներուն դիւրութեան համար «Եփրատ»ի պաշտօնական գործակալութիւնը յանձնուած է Տիար Սեդրակ Մ. Ճիկէրճեան, 126 Cortland st. Syracuse N. Y. որու կարելի է ուղարկել բաժնեգինները։

ՄԵՐ ՅԱՐԳԵԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

«Եփրատ»ի տարեկանն է 55 ղրշ. ոսկեդրամ եւ վեցամսեան ալ 27,50, ոսկին 100էն։ Հաճիք այս կէտը նկատի ունենալ վճարմանց պարագային։

ԲՈՒԺԱՆՔ
(Դ. տարի)

Առողջապահական եւ գիտական ամսաթերթէն (միակը իր տեսակին մէջ)

ՁՐԻ մէկ օրինակ ստանալու համար, անմիջապէս հասցէդ ղրկէ

Revue POUJANKի
126 Fb. St.Denis, Paris (Xe)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Հալէպի մէջ «ԵՓՐԱՏ» ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

1. Խանտէք Քիլթանի սրճարանին անկիւնը. լումայափոխ Տիար Սիսակ Մանուշակեանի խանութը։
2. Ճիտէյտէ. Նպարավաճառ Տիար Յովսէփ Անդրէասեանի խանութը։
3. Նամակատան դիմաց լումայափոխ Տիար Սահակ Սահակեանի մօտ։

ՍՈՒՐԻԱՀԱՅ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒ

Կազմակերպութիւն մը խմբագրութեանս տրամադրած է փոքրիկ գումար մը որ պիտի յատկացուի Ազգային ընտանեկան կեանքէ առնուած պատմուածքի մը հեղինակին, հետեւեալ պայմաններով.

1.—Մրցման կրնան մասնակցիլ Սուրիոյ եւ Լիբանանի հայ ու օտար նախակրթարաններու եւ երկրորդական վարժարաններու աշակերտները.

2.—Մասնակցողները պէտք է բուն իսկ իրենց հայերէնի դասատուին կողմէ կանոնաւորապէս վկայել տան թէ գրուածքը իրենց անհատական աշխատանքն ու կարողութեան արդիւնքն է։

3.—Մասնակցողները պարտին իրենց ինքնութիւնն ու գրուածքը հաստատել տալ պատկան վարժարանի տնօրէնութենէն։

4.—Գրուածքները պէտք է ղրկել «Եփրատ»ի Վարչութեան մինչեւ յառաջիկայ Յուլիս 15։

Առաջին հանդիսացողը կ'ստանայ 5 սուր. ոսկի։
Երկրորդ » 1 տրկն. «Եփրատ»։

Գրուածքները պէտք է ըլլան կարճ, [illegible] չափ՝ «Եփրատ»ի 3 սիւնակներէն աւելի տեղ չի գրաւէ։

Խմբագրութիւնս իրեն կը վերապահէ մրցանակի արժանի դատուած գրութիւններէն հրատարակել զանոնք եւս որոնք ազգային ոգի արժէք կը ներկայացնեն։

THE ROYAL MAIL LINE
ՌՕԵԸԼ ՄԷՅԼ ԼԱՅՆ
ԻՍԹԸՐՆ ՄԷՏԻԹԷՐՐԱՆԻԸՆ ԷՔՍԲՐԷՍ ԼԱՅՆ

Կանոնաւոր երթեւեկ Պէյրութ-Բիրէ-Մարսէյլ, Անգլիական նորահաստատ ընկերութեան ‘‘Իսթըրն,, Մէտիթէրրանէըն Էքսբրէս Լայնի շքեղ եւ մաքուր նաւերով.—

Պէյրութէն մեկնումներ.

Էֆիժէնիա	10,000	թօն,	8	Յունիսին
‘‘	,,	,,	29	Յունիսին
,,	,,	,,	20	Յուլիսին
,,	,,	,,	10	Օգոստոսին
,,	,,	,,	31	,,

Պէյրութէն Մարսէյլ միայն 6 օրէն։ Ա. Բ. Գ. կարգի ամենահանգստաւէտ զալոններով օժտուած ըլլալով, այս նաւերով ճամբորդող բոլոր ճամբորդներու հանգիստը ապահովուած է։

Նոյն նաւերով ինչպէս Մարսէյլի, նոյնպէս Մարսէյլի վրայով Շէրպուրկէն մեկնող Աշխարհահռչակ ‘‘Ռօեըլ Մէյլ Լայն,,ի հսկայ եւ հանգստաւէտ նաւերուն ճամբորդներ կ'ընդունինք. Հարաւային Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար-Բէրնամպուքօյի, Պահիայի Րիօ-տը-Ժանէյրօի, Սանթօսի, Մօնթէվիտէօյի եւ Պուէնոս-Այրէսի համար։

Շէրպուրկէն մօտաւոր մեկնումներ.

Տէմնա	22,000	թօն.	10	Յունիսին
Անտիս	27,000	,,	14	,,
Աստուրիաս	36,000	,,	21	,,
Տէմէրարա	22,000	,,	24	Յունիսին
Ալմանզօրա	27,000		19	Յուլիսին

Ճամբորդներ կ'ընդունինք նաեւ, Նիւ-Եօրքի, Գուպայի. Մեքսիքօյի, Վէնէզուէլլայի, Հայիթիի, Կուաթեմալայի եւ Կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար, հաճեցէք դիմել՝

Ավէնիւ Ալէնպի
Պէյրութ
Փօսթարկղ 895
Թելէֆօն 9,06

Ռօեըլ Մէյլ Լայնի եւ Իսթըրն Մէտիթէրրանէըն Էքսբրէս Լայնի Սուրիոյ եւ Լիբանանի ընդհանուր ներկայացուցիչն
Ա. ՓԵՏՐՈՍԵԱՆ